

Я називаюся Софія Пристай
ЧЕБЕНЯК.

Я пишу мої спомени з моїх
дитячих літ. З села Улточ.
Новіт Березів.

Улточ було велике і гарне село.
Село рахувало 400 номерів.
Село було поділине на три
частини. Перша частина це
була Борівниця. Друга кут
середини села і Долгов.

Найкраще памятаю Борівницю.
Там де були наші підприємства.
Минн тартак і хата. Там
народилася і жила в селі Улточ
до 12 року моого життя.

В Борівниці було більше
підприємців, чотири водні
млини і тартак моє батька
Михайла Чебеняк.

Улточ це було українське село,
але також жили російськи
родини і жиди. Усі уживали
українську мову, навіть посіаки
і жиди.

Українці і посіаки це були господарі
 жиди мали малі підприємства.

З розмаітими продуктами.

Були шевці кравці пекарі і інші.

На куті була корчма, власником
був жид Мошко.

До корчми приходили
багаті підприємці і господарі.

Сходилися на розмови і напитки.
де котрі господарі пили і
припивали землю - моргі.

А другі куповали і багатими.
Утіоч село лежало біля
ріки Сян. Земля коло Сяну
була дуже добра.

Дальше були горбочки і гори,
аме кожна частина, до міні
чи гора були задранні і засіяні.
Через борівницю плиніла

досить широка і глибока ріка.

Котра впливала до ріки Сян.

Міннарі користували воду
до млинів. Мій батько збирав
воду в ставі як було багато
води в ставі, тоді пущав
жолубами на велике мінське
коледж. Котре оберталося
і давало сину порушувати,
торбіни і тоді молин і тартак
працювали.

Люди з околичних сіл
приїждали до утіоча мости.

Кут був на середині села.

Тут була коператива де
можна було купити що людям
було потрібне. Коперативу
проводив Павло Харидчак.

Ми мали гарну нову школу.

де я ходила паро років.
Потім зайшови зміни і
школи не було.

3

В ДОТОВ БУДА ГАРНА ЦЕРКВА
СВ. МИКОЛАЯ.

ПАРУХОМ ТОДІ БУВ ОТ. СОЛТАКЕВИЧ
КОТРИЙ МАВ ВЕЛИКЕ ГОСПОДАРСТВО
ДЕ ПРАЦЮВАЛИ БІДНІ ЧЛЮДИ.
ОТ. СОЛТАКЕВИЧ МОВ ОДНОГО
СИНА РОМАНА.

КОТРИЙ ЗАКІНЧИВ МУЗИЧНУ ШКОЛУ.
В УЧОЮЧИ ВІН ПРОВАДИВ
ХОР І ПРОСВІТУ.

ДРІГА ЦЕРКВА БУЛА І є В
УЧОЮЧИ НА ВИСОКІ ГОРІ ДУБНИК.
КОТРА МАЄ ВІКЕ 510 РОКІВ
ДУЖЕ СТАРЕНОКА.

І ТЕПЕР ІЩЕ РАЗ В РОЦІ
ВІДБУВАЄТЬСЯ ПРАЗНИК.

ВОЗНЕСЕНЯ ХРИСТОВЕ.
СЛОДИ ПРИЇЖАЮТЬ З РІЗНИХ
СТОРОН ПОЛЬЩІ І НАВІΤЬ
З ЗАГРАНИЦІ З ІНШИХ КРАЇН СВІТУ.
І Я РАЗ ПРИЇХАЛА З КАНАДИ НА
ТАКІЙ ПРАЗНИК.

І СТРІНУЛА МОІХ ПРИЯТЕЛІВ З
МОІМДУХ МІТ. ТО БУЛО ЩОСЬ
НАДЗВИЧАЙНО ЦІКАВО ПОБАЧИТИ
ПРИЯТЕЛІВ З КОТРИМИ ХОДИЛА
ДО ШКОЛІ.

ТІШКО БУЛО ПІЗНАТИ ОДЕИ
ДРУГОГО, РОКІ ЗРОБИЛИ ЄВОЕ
ЦЕРКВА НА ДУБНИКУ, ДЛЯ
ЧИАС ДІТЕЙ БУЛА ДУЖЕ БОЧИСЬКО
НАШИХ ХАТИВ

4

ДЕ МИ ДУЖЕ ЧАСТО ЗБИРАЛИСЯ і РАЗОМ ІШЛИ НА ВИСОКУ ГОРУ 300 МЕТРІВ ВИСОКА.

БІГАЛИ ПО СМЕНТАРИ, ЩУКАЛИ ДЕ НАШІ БАБУНІ і АІДИ БУЛИ ПОХОВАНІ. ЗАГЛЯДАЛИ ДО ЦЕРКВИ ЧЕРЕЗ МАМЕ ВІКНО.

СВЯТА РІЗДВА ХРИСТОВОГО ОБХОДИЛИ ДУЖЕ ВЕЛЕЧАВО. МИ АІТИ ПЕРЕД СВЯТАМИ РОБИЛИ ПРИКРАСИ НА Ялинку. УЧИЛИСЯ КОЛЯДОВАТИ ВІД СТАРШИХ. МИ ТЕРПЕЛИВО ЧЕКАЛИ НА СВЯТ ВЕЧІР. МАМИ ВЖЕ ПРИГОТОВАЛИ ВЕЧЕРЮ. ЧЕКАЛИ ІШЕ НА ПЕРШУ ЗІРКУ. ТОДІ ВЕЧЕРЯЛИ. БУЛО 12 СТРАВ, ТРЕБА БУЛО КОЖНУ СТРАВУ ПОМРОБУВАТИ. НАЙБІЛЬШЕ ЛЮБИЛИ КУТЮ.

РІЗДВО ХРИСТОВЕ ЦЕРКВА ДУЖЕ РАНЕНЬКО, МИ ЧЕКАЛИ НА КОЛЯДНИКІВ.

Колядники були дуже гарно вдягнені.

ГРОД, АНГЕЛИ ЧОРТИК З ВИМКАМИ і СМЕРТЬ З КОСОЮ.

Ми дуже боялися чортика.

БО ВІН БІГАВ і СТРАШІВ ДІТЕЙ.

ПОТІМ КОЛЯДНИКІ ГАРНО ЗАКОЛЯДОВАЛИ. ГОСПОДАРІ ПОДЛІКУВАЛИ і ДАВАЛИ ПОДАРКІ ХТО ЧО МОВ.

Другий свят вечір бу Йорданський. ПО ВЕЧЕРІ ми посідали біля вікна і чекали на щедриків.

Щедрики приходили під вікно і питали.

ЩЕДРИЙ ВЕЧІР БОЖИЙ ВЕЧІР,
КАЖЕТИСЯ ВЕСЕЛИТИ?

ГОСПОДАРІ ВІДПОВІДАЛИ КАЖЕМО
ПРОСИМО.

ЩЕДРИКІ ГАРНО ЗАЩЕДРОВАЛИ.

ТОДІ ГОСПОДАРІ ВИНОСИЛИ ГОСТИНЦІ
КОМАЧІ.

ЩЕДРИКІ ПОДЯКУВАЛИ і ПІШЛИ ДАЧІ
ПО СЕЛІ.

НА ДРУГИЙ ДЕНЬ В РАНЦІ ІШЛИ
НА РІЧКУ БІМІ ДУБНИКА.

РІЧКА БУЛА ЗАМЕРЗЛА АЕ БУВ
ВЕЛИКІЙ ХРЕСТ³ ЛЮДУ І МІА
В РІЧНІ ПРОРУБАНИЙ ЩОБ МОЖНА
ДІСТАТИ ВОДУ.

ПЕРШЕ ЙОРДАНЬЕВКА РОЛУЖБА
БОЖА. ОТЕЦЬ ПОСЬВЯТИВ ХРЕСТ
І ВОДУ У РІЧЦІ. ЛЮДИ БРАЛИ
ВОДУ І НЕРОЛИ ДО ДОМІВОК.

МОЯ МАМА КРУПИЛА СВЯЧЕНОЮ
ВОДОЮ КОЖНУ КІМНАТУ В ХАІ; З
МОСЧИТВОЮ.

СВЯТ СВЯТ ГОСПОДЬ БОГ ВСЯКЕ
ДИХАННЯ ХАЙ ХВАЛИТЬ ГОСПОДА.
ТАК ЗАКІНЧИЛИСЯ ЗИМОВІ СВЯТА.

ПРИЙШОЛА ВЕСНА ВЕЛИКАЕНЬ
ПРИНЕСЛА.

ТО БУВ ЧАС ПРИГОТОВЛЯТИСЯ ДО
ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ.

МАМИ З ДІТЬМИ ПИСАЛИ ПИСАНКИ.
МАМИ ПЕКОЛИ ПАРКИ.

ДІТИ ПОМАГАЛИ ЕКОЛА ДАТИ
ДО КОШИКА.

ПАРКА КОБАРКА ПИСАНКИ І ЯЧКА.

В суботу несли святыти.

По службі Божі приходили до
домівок і мале спільне свячене.

Ціла родина і гости:

по сніданку співали.

Христос Воскрес радійте діти
біжіть у поле у садок, збирайте
зі млючка і квіти колядіть на
Божий Хрест віночок.

Понеділок Служба Божа в церкві
на Дубнику. По службі ии бігали
з високої гори до домівок.

почалася дітюча забава. Оден
одного обмідав водою.

було багато радості і рішту,
а нераз плач як гарна суконка
була мокра. поміваний понеділок
це був звичай наших предків,
з давніх часів.

це була радість для нас дітей і
старших дівчат і хлопців.

памятаю як раз в році обходиць
празник Вознесення Христового.

Земні свята. Церква і хати
були прикрашені земнимими гімочками
на цей празник приходило багато
людів з сусідніх сел.

Перше велика служба Божа.
в церкві на Дубнику.

По службі люди сходили з
гори Дубник на дачину, де
було багато крамарів з своїми
крамничками.

ВОНИ ПРИЇКАЛИ З СЯНОКА І ІНШИХ МІСТ. КРАМАРІ ПРИВОЗИЛИ РІЗНОМАНІТНІ РЕЧІ. НАЙБІЛЬШЕ ДЛЯ ДІТЕЙ РІЗНІ ЗАБАВКІ. ПЕЧИВО ЦУКОРКИ, МОРОЗИВО. ВАЛИКА ПОТИХА ДЛЯ ДІТЕЙ, ЯК БАТЬКИ МОГЛИ ЩОСЬ КУПИТИ ДЛЯ НАС. МОЯ МАМА КУПИЛА МЕНІ КОРАЛИКИ З ЦУКОРКІВ В РІЗНИХ КОЛІВРАХ. МИ ТАКОЖ РОБИЛИ ЗНИМКИ. Я НА ЗНИМЦІ ТРИМАЛА ОЧІ НА ДОМИНУ І ДІВИЛАСЯ НА МОЇ ПРИКРАСНІ КОРАЛИКИ. ЦЕ БУВ ОСТАТНІЙ ЧАС ТАКІХ ПРАЗНИКІВ.

ДОБРІ ЧАРИ ПЕРЕЙШЛИ.

ПРИЙШЛИ НІМЦІ ЗАБЕРАЛИ МОЛОДИХ АІВЧАТ І ХМОПЦІВ ДО НІМЕЧИНІ НА РОБОТУ.

ДРУГА ДУЖЕ СУМНА ВІСТКА ДЛЯ ЦІЛОГО СЕЛА БУЛА КОДИ НІМЦІ ЗАБИРАЛИ ЖИДІВ З ЦІЛОГО СЕЛА.

ЖИДИ БУЛИ НАШИМИ СУСІДАМИ.

ДУЖЕ СУМНІ ДНІ НАСТАЛИ. МИ ДІТИ НЕМОГЛИ ЗРОЗУМІТИ ЧУМУ ЇХ ЗАБЕРАЛИ. МЮДИ ПОЧАЛИ ЖУРИТИСЯ ЩО ТЕПЕР, БУДЕ ЗНАМИ.

НЕТРЕБА БУЛО ДОВГО ЧЕКАТИ.

ПРИШЛИ МОСКАЛІ. ЗАКЛАДАЛИ КОЛХОСПИ. ЗАБЕРАЛИ ГОСПОДАРЯМ ЗЕМЛЮ КОРОВИ І КОНІ. УСІ МУСІЧИ ПРАЦЮВАТИ В КОЛХОСПІ.

ЯК ЩОСЬ ВРОДЛЮСЯ БУВ ДОБРИЙ УРОЖАЙ, ТО ЗАБЕРАЛИ СОБІ.

МЮДЯМ ЗАМИЩАЛИ ДУЖЕ МАЛО.

ПОЧАВСЯ ГОЛОД, БАГАТО ЛЮДЕЙ ПОВНЕРАЮТЬ З ГОЛОДУ. ПОТІМ ЧОРНА ХМАРА ЗАВИСІЛА НАД УКРАЇНСЬКИМИ СЕЛАМИ І УЛЮЧОМ. ПОЧИСКА МІІЧІЯ НАПАДАЛА НА СЕЛА І УЛЮЧ.

ЗАБЕРАЛИЩОХОТИМИІЩЕБИЛИЛЮДЕЙ
ПРИЙШЛА ДО УЛЮЧА СОТНЯ УПА.

ЗАКВАТИРОВАЛИ ПІД МІСОМ ЛЮДИ ПОМАГАЛИ ЯК МОГЛИ.

ВІД НАС МАЛИ МІКУ, ЖІНКИ ПЕКЛИ ХЛІБІ ВЕЗМИ В МІС.

ТАРТАК РІЗАВ БЕЛЬКИ НА БУНИКРИ.

ВІД ТОГО ЧАСУ БІЛЬШЕ ПОЛЯКІВ НАПАДАЛО НА УЛЮЧ. СЕОДО МАМО ВАРТУ КОТРА СТОЯЛА НА ГОРІ ДУБНИК І ДАВАЛА ЗНАТИ. АЗВОНИМИ АЗВОНИ. ТОДІ ЛЮДИ ЗАБЕРАЛИЩЕМОГЛИ З СОБОГОІ ВТІКАЛИ ДО МІСА.

МИ ТАКОЖ ВТІКАЛИ ДО МІСА, МИ БРАЛИ З СОБОГО КОРОВУ ЩОБ МАТИ ПОСТОЮ ЧАСТО СПАЛИ В ЛІСІ НА ЛИСТЯХ.

БУЛО ЗИМНОІ ГОЛОДНІ.

ЯК ВІЙСЬКО ПІШЛО З СЕЛА ВЕРТАЛИ.

ЧАСТО ВІЙСЬКО НАПАДАЛО НА СЕЛО ІЧО НІХТО НЕСПОДІВАВСЯ

ТОДІ БУЛА ВЕЛИКА БІДА.

БИЛИ ЛЮДЕЙІ КРИЧАЛИ БАНДИРОВЦІ МИ ВАС УСІХ ЗНИЩИМО.

ОДНОГО РАЗУ ЯК Я ПАМЯТАЮ ЛЮДИ КРИЧАЛИ ПОЛЯКИ І АУТЬ.

ЧОЛОВІК ПРИБІГ ДО НАШОЇ ХАТИ УОТІВЕЛ СХОВАТИ. ВОНИ ЙОГО ЗМОВИЛИ ВИПРОВАДИЛИ НА ПОДВІРЯ

ТЕОДОР ЗВОРНИЦЬК

9

І ЗАСТРІЧИМИ НЕПИТАЮЧИ ЙОГО ХТО ТИ
ЦЕ БУЛО БІЛЯ МЕНЕ ПАРО ИРОКІВ.

Я ПОЧАЛА ПЛАКАТИ І КУСАТИ
СВОЇ ПАМ'ЦІ АЖ ДО КРОВІ З СТДАХУ.
ЦЕ БУЛА ВЕЛИКА ДЛЯ НАС УСІХ
ХВИЛЯ РМУТКУ.

ЧОМОВІКА НЕВИННО ЗАБИЧИ.
Я ЖУРИЛАСЯ І ПЛАКАЛА ЩО ВОНИ
ЗНАЙДУТЬ МОГО БАТЬКА.

НЕЗАДОВГО ПРИЙШЛА ЖІНКА З
ДВОМА ХЛОПЧИКАМИ УСІ ПЛАКАЛИ
НЕЗАДОВГО ЕПАЧИЧИ МОЧИ ТАРТАЦ
І ХАТУ. ШОБ НЕАОМАГАТИ УПА.

МОЮ МАМУ ЗБИЛИ ДО НЕПРИТОМНОСТИ.
НАС ДІТЕЙ ХОТИЛИ ПОВКІДАТИ В
ОГОНЬ. АНЕ НАША СІЄІДИНА

МІСЛІКА КУДИК СКАЗАЛА ЩО ЦЕ
МОЇ ДІТИ І ЗАБРАДНА НАС ДО РВОЇ ХАТИ.
ПОТІМ СПАЧИЧИ ЦІЛЕ СЕДО.

ЛЮДИ ПРИЙШЛИ ЗОЛІСА ДО СПАЧЕНИХ
ХАТ. ГОСПОДАРІ ПОБУДОВАЛИ ХАТКИ
З СОЛОМИ ЯК ЕСКІМОСИ.

І ТАК ЗА БОЖОМ ВОЛІОМ ПЕРЕЖИЛИ
ЗИМУ. В БЕРЕЗНІ 1947 РОКУ
БОГАТО ВІЙСЬКА ПРИШЛО ДО СЕДА.

ЗРОБИЛИ ЗБОРИ ЩО ЗА ДВІ ГОДИНИ
МАЕМО ОПУЩАТИ УЛОЮЧ.

МІЙ БАТЬКО І ВУЙКО БЛДАНІ ЗАПРЯГЛИ
ДВІ КОРОВИ ДО ВОЗА І ПОКЛАЛИ
ЩО МОГЛИ. ЛЮДИ КОТРІ НЕМАЛИ
ЧИМ ЇХАТИ, ЗАБРАЛИ НА ПЛЕЧІ ЩО МОГД
І МИЩАЛИ УЛОЮЧ.

ПРИЇХАЛИ ДО СІНУ ТАТО ПОСАДИВ
НАС НА ВІЗ, щоб ПЕРЕЇХАТИ РІКУ —

БО ВОДА БУЛА ДУЖЕ ЗИМНА В БЕРЕЗНІ.
БІЛЬШІСТЬ МОДЕЙ І БАТЬКИ ІШЛИ ЧЕРЕЗ
ЗИМНУ ВОДУ.

ВІЙСЬКО ДАЛЬШЕ НАС ПРОВАДИЛО
ТАКИМИ ДОРОГАМИ що ми думали
що нас повкідають до СІАНУ.

БО ДОРОГІ БУЛИ ВОЗЕНЬКИ і В РОРІ
А СІАН РІКА В ДОЛІНІ: ЯК ПОДІВИЛИСЯ
НА ДОЛІНУ ТО СТРАХ БРАВ що буде
ДАЛІ. ЗА ТРИ ДНІ ПРИЇХАЛИ ДО
СІАНКА НА КОЛІТОВУ СТАНЦІЮ.

ЗАЛАДОВАЛИ НАС НА ВАГОНИ, ХОДОБУ
І МОДЕЙ РАЗОМ.

МИ БУЛИ ІЩАСЛИВІ що ми дальше
МАЛИ СВОЮ КОРОВКУ.

ЗАВЕЗЛИ НАС ДО СУША НА ПОНІМЕЦЬКИ
ЗЕМОЛІ.

ДАЛЬШЕ ТЯГАРОВИМИ АВТАМИ
ПОРОЗВОЗИЛИ НАС ПО СЕЛАХ ДЕ
ВЖЕ ЖИЛИ ПОЛЬСЬКІ МОДИ.

ХАТА ДЕ НАС СКІНОЛИ НЕМАЛА
ВІКОН АНІ ДВЕРЕЙ.

ПОЧАТКИ НА ЧУЖИНІ БУЛИ ДУЖЕ
ТАІШКИ. ОДНО БУЛО ДОБРЕ що
НЕБУЛО СТРИХУ. СПОІЙНО ПЕРЕСПАСУЧI
НІЧ.

ЛІТОМ ПОМАГАЛИ БАТЬКАМ НА
ПОСНОДАРЦІ.

В ВЕРЕГНІ МАМА ЗАПРОВАДИЛА
НАС ДО ШКОЛІ. ТРИ КІЛОМЕТРИ
ВІД НАШОЇ ХАТИ.

ТРЕБА БУЛО СКОРО ВИВЧАТИ НОВУ
АЗБУКУ.

12

А Україна побачить кращий світ
КРАЩУ АДМЮ.

Я Софія Пристай дякую Борові:
ЗА КОЖНУ ХВИЛИНУ МОГО ЖИТТЯ.
А МОЕ ЖИТТЯ НАЙКРАШЕ В ТІ
ЧУДОВІ КРАЇНІ САНДА.

ДЕ МОЯ РОДИНА ПОБІЛЬШИЛАСЯ
ДО 12 ОСІБ.

ЦЕ МОЕ ІЩАСТЬ І МОЯ РАДІСТЬ.
МИ РАЗОМ НА НАШІ СВЯТА.
УРОДИНЫ І НІШІ ОКАЗІЇ.

Софія Пристай
Sofia Prystai
ГІНУ ОН.
LOL 270
TEL. 705 361-3432

ДОРОГІЙ ІРКО НАПИСАНОЩО
ЗАПАМЯТАЛА З МОІХ ДІТОЧИХ ЧІТ.
ВИРИМАЮ ЗНИМКУ МОЇ ЧЕРКВИ
ТУТ НА ОСЕДІ.
МОГО ХАТКУ І МОЇ АВЧАТКА І Я
Бувайтє Здоробіз Богом.

